

2. Касько, У.К. Радовішча народных скарбаў / У.К. Касько // Чароўны човен: казкі і аповяданні беларусаў Слуцкага павета / А.К. Сержпутоўскі; склад., прад., навук. рэд., літ. апрац. У.К. Касько. – Мінск: Выш. шк., 2012. – С. 6–46.
3. Ким, М.Н. Жанры современной журналистики / М.Н. Ким. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2004. – 336 с.
4. Ким, М.Н. Журналистика: методология профессионального творчества / М.Н. Ким. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2004. – 496 с.
5. Ким, М.Н. Технология создания журналистского произведения / М.Н. Ким. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2001. – 320 с.
6. Пропп, В.Я. Мрфология сказки / В.Я. Пропп. – Изд. 2-е. – М.: Наука, 1969. – 168 с.
7. Стральцоў, Б.В. Асноўныя творчыя метады ў журналістыцы / Б.В. Стральцоў. – Мінск: БДУ, 2000. – 71 с.
8. Стральцоў, Б.В. Метад і жанр. Асновы творчага майстэрства журналіста: вучэб. дапам. для студэнтаў спец. Е 23 01 08-01 «Журналістыка» / Б.В. Стральцоў. – Мінск: БДУ, 2002. – 118 с.

Тацияна Падаляк

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

МЕДЫЯЭТЫКА Ў СТРУКТУРЫ АГУЛЬНАПРАФЕСІЙНАЙ ПАДРЫХТОЎКІ ЖУРНАЛІСТАЎ

Прафесійная этыка журналіста – адзін з асноватворных курсаў у структуры агульнапрафесійнай, маральна-этычнай і грамадзянскай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў сродкаў масавай інфармацыі. Гэта вучэбная дысцыпліна выкладаецца на факультэце журналістыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта з верасня 1992 года. Яна садзейнічае працэсу прафесійна-этычнага самавызначэння маладога пакалення журналістаў, фарміраванню маральнай дамінанты творчай дзейнасці: без дасканала адладжанай сістэмы маральнага самакантролю журналіста і ўсёй журналісцкай садружнасці як на «асобасным» узроўні, так і ў межах агульнапрафесійнай парадыгмы журналістыка перастае існаваць як прафесія маральная па сваёй сутнаснай прыродзе. Спецыфічнай характарыстыкай медыяэтыкі з’яўляецца яе акцэнтаваная накіраванасць на праблематыку і зместавыя асаблівасці сучаснага публіцыстычнага працэсу.

Паколькі прафесійнае станаўленне і духоўнае сталенне журналіста – працэс непарыўны, у ходзе выкладання медыяэтыкі значная ўвага надаецца педагагічна-творчым і выхаваўча-метадычным кампанентам

навучання. Для будучых журналістаў актуалізуюцца сітуацыі маральнага выбару пад дамінантай пошуку канструктыўных шляхоў выйсця са складаных абставінаў. Маральны выбар пры гэтым разглядаецца як захаванне спадчынай маральнай ідэнтычнасці і адначасова як факт сацыяльнай адказнасці за здзейсненае.

У працэсе навучання выкарыстоўваюцца розныя арганізацыйна-метадычныя мадэлі, пры гэтым улічваецца разнастайнасць узаемаабумоўленых вектараў і кірункаў, якія фарміруюць шматпланавасць характарыстык медыяэтыкі: тэхналагічных, камунікацыйных, уласна творчых, лінгвастылістычных. Акрамя класічных форм правядзення заняткаў, выкарыстоўваюцца крэатыўныя, інтэрактыўныя метадыкі і прыёмы, якія садзейнічаюць творчай актыўнасці студэнтаў-журналістаў, уплываюць на ўзровень пастаноўкі і вырашэння адукацыйна-выхаваўчых задач: творчыя трэнінг-класы, вучэбныя прэс-канферэнцыі, дзелавыя гульні і г. д.

Адзін з дзейсных спосабаў засваення вучэбнага матэрыялу ў вольны ад абавязковых аўдыторных заняткаў час – самастойная праца студэнтаў. Гэта магчымасць удасканалення навыкаў этычнай журналістыкі, стымуляванне рэфлексіўнай ацэнкі прыярытэтаў творчай дзейнасці. Самастойная праца студэнтаў, якая мае на мэце аптымізацыю засваення дысцыпліны, вызначаецца трыадзінствам вучэбнай, доследна-экспертнай і творчай дзейнасці. Такі падыход спрыяе паспяховай арганізацыі самастойнай работы з улікам асаблівасцей успрымання матэрыялу кожным студэнтам.

Вучэбны складнік самастойнай працы. Студэнтам рэкамендуецца знаёміцца з айчынай і замежнай літаратурай па прафесійнай этыцы журналіста, грунтоўна вывучаць-асэнсоўваць асноўныя айчыныя і міжнародныя дакументы ў сферы медыяэтыкі; сістэмна аналізаваць-даследаваць тэматыку, праблематыку і зместавыя асаблівасці сучаснага медыяпрацэсу ў друкаваных, аўдыёвізуальных, інтэрнэт-СМІ. Для эфектыўнасці засваення нарматыўнай дакументацыі студэнты вядуць канспект першакрыніц. Вызначэнню і фарміраванню маральнай дамінанты творчай дзейнасці, развіццю навыкаў лагічна фармуляваць, выкладаць і аргументавана адстойваць уласнае бачанне разглядаемых у журналісцкім творы праблем садзейнічае рэфератыўны аналіз лепшых узораў публіцыстычнай класікі.

Доследна-экспертны складнік самастойнай працы. Аналізуючы сучасную медыяпрактыку, студэнты выяўляюць парушэнні прафесійнай этыкі, вылучаюць памылкі, дыскусійныя пытанні і праблемы медыя-

этыкі; на падставе даследавання сродкаў масавай інфармацыі фарміруюць адпаведнае медыядасье. У працэсе навучання студэнты рыхтуюць рэферат на адну з актуальных тэм медыяэтыкі.

Творчы складнік самастойнай працы. Паколькі прафесійная мараль выступае як ацэнна-імператыўны спосаб засваення метадаў і зместу прафесійнай дзейнасці, кожны навучэнец выконвае кантрольную работу на тэму «Творчая самапрэзентацыя» (самаацэнка творчай дзейнасці з пазіцыі маральнай матывацыі). Гэта садзейнічае працэсу прафесійна-этычнага самавызначэння маладога пакалення журналістаў, развіццю асобаснага мыслення і творчай індывідуальнасці, распрацоўцы ўласнай шкалы ацэнак, усведамленню сацыяльнай адказнасці за напісанае. Падрыхтоўка творчай самапрэзентацыі мае важнае педагогіка-выхаваўчае, творча-метадычнае значэнне і з'яўляецца часткай грамадзянскай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў сродкаў масавай інфармацыі, паколькі маральнасць журналіста – адзін са складнікаў прафесіяналізму.

Муратбек Токтагазин

*Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева
(Казахстан)*

ИНТЕГРАЦИЯ ЭПИСТОЛЯРНОГО ЖАНРА В ПУБЛИЦИСТИКУ

Эпистолярный жанр в последнее время стал объектом пристального внимания лингвистов, журналистов, филологов и других исследователей, поскольку нет общепринятого соглашения по поводу статуса эпистолярной в художественной литературе и публицистике, а дефиниции, используемые при описании письма и его разновидностей, до сих пор не подвергались конкретизации.

Вопросом изучения письма занимались многие исследователи, среди которых И.Б. Барцевич, Ю.А. Бельчиков, Л.А. Булаховский, Т.Г. Винокур, Е.М. Галкина-Федорук, А.С. Григорьева, К.А. Долинин, А.И. Ефимов, Л.Н. Кецба, А.И. Лескис, Н.П. Потоцкая, Л.В. Щерба, Ш. Балли, О. Вейзе, Р. Мейер, Л. Шпитцер и др.

Интеграция эпистолярного жанра в публицистику происходила постепенно. Первые образчики эпистолярной мы находим во времена Античности, когда появляются так называемые дидактические письма и отвлеченные философские рассуждения, которые созданы в форме частной переписки.

Отсюда мы вновь приходим к дифференциации эпистолярного жанра и эпистолярной формы. Если смотреть на эпистолярную форму, то